

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MERJELNIK HETENKÉNT EGYSZER:
szombaton és egyes rendki-
vüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városi közlevéltár (városház,
földszint 7. sz. lde küldendők
a kéziratok)

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállalat
iratója. Ide küldendők
az előfizetési díjak és hirde-
tések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

A Zenedei költségvetések összehasonlítása.*

Sorszám	Cimek	A zenede 1910—11. évben		A főszámvonói előirányzat		Javitott és korpótlékolt előírás					
		korona	fill	korona	fill	Szolga- latbalépés	Szolgálati év	Törzs fizetés	Kor- pótlék	Lakbér	Együtt
A) SZÜKSÉGLET.											
1. Személyi.											
1	Igazgató	2000	—	5000	—	1883	28	3600	—	1040	4640
2	Titkár	500	—	3600	—	1911	—	2600	—	840	3440
3	Szőnyei Ilona	—	—	—	—	1908	3	2600	—	840	3400
4	Bruck Gyula	—	—	—	—	1897	14	2600	400	840	3840
5	Füredi Samuné	—	—	—	—	1903	8	2600	200	840	3640
6	W. Hammerstedt J.	21,056	22	20,300	—	1911	—	2600	—	840	3440
7	Üresedés	—	—	—	—	—	—	2600	—	840	3440
8	Füredi József	—	—	—	—	1892	19	2600	600	840	4040
9	Füredi Samu	—	—	—	—	1898	13	2600	400	840	3840
10	Temesvári L.-né	450	—	600	—	—	—	600	—	—	600
11	Posch irodatiszt	300	—	300	—	—	—	300	—	—	300
12	Szolga	960	—	1050	—	—	—	1060	—	—	1050
13	Óradij 1. segéd.	—	—	—	—	—	—	2000	—	720	2720
14	Óradij 2. segéd.	—	—	3000	—	—	—	2000	—	720	2720
15	Takarítónő	—	—	300	—	—	—	300	—	—	300
16	Jegyző, ügyész stb.	836	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Összesen	27,002	22	34,150	—	—	—	30,652	1600	9200	41,930
2. Dologiak.											
1	Adó s illeték (3 évi átlag)	1300	—	1300	—	—	—	—	—	—	1300
2	Épület fentartás	900	—	900	—	—	—	—	—	—	900
3	Hangszer, hangolás stb.	2500	—	2500	—	—	—	—	—	—	2500
4	Jutalom stb.	—	—	900	—	—	—	—	—	—	900
5	Adósság a) Bank . . . . . 2772— b) Pénztár . . . . . 960—	3732	—	3732	—	—	—	—	—	—	3732
6	Tanári s. alaphoz	310	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Tanári fizetésből	190	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Tandij leírás	200	—	200	—	—	—	—	—	—	200
9	Uj beszerzés	2000	—	2000	—	—	—	—	—	—	2000
10	254,000 K épít. k. törl.	—	—	12,700	—	—	—	—	—	—	3000
	Összesen	11,132	—	25,330	—	—	—	—	—	—	14,532

Sorszám	Cimek	A zenede 1910—11.		A főszámvonói előirányzat		A javaslat		Jegyzet
		korona	fil.	korona	fil.	korona	fil.	
B) FEDEZET.								
1	Államsegély	3000	—	3000	—	3000	—	
2	Városi segély	8000	—	8000	—	—	—	
3	Tandij	17,942	—	18,000	—	18,000	—	300 növendék, à 60 K-val.
4	Beírás stb. à 6 kor.	—	—	—	—	1800	—	300 növendék, à 6 K-val.
5	Házbér	6670	—	7860	—	7860	—	
6	Alapítványi kamat	110	—	—	—	—	—	
7	Vegyes	500	—	—	—	500	—	
	Összesen	36,222	—	36,860	—	31,160	—	
	Szükséglet	38,134	—	59,480	—	52,982	—	az uj építkezés nélkül.
	Fedezet	36,222	—	36,860	—	31,160	—	
	Hiány	1912	—	22,620	—	21,822	—	az nj építkezés nélkül.
	A város mai segélye	—	—	—	—	8000	—	
	Uj segély lenne	—	—	—	—	13,820	—	az uj építkezés nélkül.
	Az uj építkezéssel	—	—	—	—	3000	—	
	Összesen	—	—	—	—	24,820	—	az uj építkezéssel.

*Előző cikkünk lapunk 27 és 28. számában.

Kimutatás a városi zeneiskoláknál alkalmazott tanerők javadalmáról és óraszámáról.*

Fenntartó város	I g a z g a t ó						R e n d e s t a n á r						S e g é d t a n á r						Kötelező szolgálati év	Óradij heti egész évre	Jegyzet
	törzs-fizetés korona	lakpénz korona	korpótlék korona	esetleges díjak korona	heti óra kötelezett-ség	törzs-fizetés korona	lak-pénz korona	korpótlék korona	első 5 év után 5. évtől 200-200	heti óra	törzs-fizetés korona	lakpénz korona	korpótlék korona	heti óra	heti óra						
Kassa	—	—	—	—	—	1400	500	—	—	21	—	—	—	—	—	—	—	pót óra nincs		Igazgató nincs. A vezető tanár, ki az igazg. teendőket végzi, 300 K tisztelt-díjban részesül, heti órája 19.	
Keeskenét.	2500	700	háromszor 250	—	15	2000	600 és 500	háromszor 200	—	24	1500	400	háromszor 150	18	40	40	80				
Kömárom	—	—	—	—	—	1400	400	öttször 100	—	24	1200	—	—	16	40	—	—	Igazgató nincs. Nyugdíjról nincs említés.			
Marosvásárhely	3600	1040	öttször 600—800 600—800 800	—	—	2600	840	öttször 500—500 500 600—600	—	—	2000	720	mint a rendes tanárnál	—	—	—	—				
Miskolcz	3600	—	öttször 800	—	14—18	2000	600	öttször 200	—	24	1400	420	öttször 200	24	40	40	100				
Pécs	1600	500	100	—	12	1600	500	100	—	18	—	—	—	—	—	—	—				
Szabadszék	3200	640	korpótlék 200—500	8 óra állandó tábbletért. 800 K; városi karnagy 800	8	2400	480	lesz	—	24	1400	280	lesz	14	40	100	—	Az igazgató, mint városi karnagy, vasár- és ünnepnap a templomban dírtól; a színházban pedig minden nem zenés darabnál a közjátékok; temetésénél a zenekarnál 4 K, ami havonta 60—80 K.			
Szeged	2200	500	ötödévenként	40% a tandíj kezelésért	10	1600	400	—	—	12	1720	—	—	18	40	100	—				
Temesvár	3600	800	10% otodéves korpótlék	40% a tandíj kezelésért	18	2000 és 1600	600 és 400	10% ^o	—	24	1200	400	kétszer 10% ^o	18	—	100	—				
Debrecezen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				

* A Zeneide átvételére, illetve városi kezelésbe vételére vonatkozó cikkek lapunk előző két számában jelentek meg.

Néhány szó a Debreczeni Zenede városi kezelésbe vételéhez.

Debreczen sz. kir. város jog- és pénzügyi bizottsága tárgyalván a „Debreczeni Zenede Egylet“ azon előterjesztését, melyben az a vezetése alatt álló Zenede városi kezelésbe átvételét kéri, tájékoztatni kívánta magát az átvétel pénzügyi, jogi- és talán „művészeti“ oldaláról.

Az elsőre a városi számvevőség, a másodikra a városi főügyésze adja és adta meg a választ. Az utolsóira elfogulatlan, tehát nem az ajánlatot tevő egylet, sem más, a városban működő Zenedék által érdekelt egyéniségtől várnak feleletet arra, hogy vajjon fejlődés, haladás lesz-e az átvétel s biztosítja-e az óhajtott, a várva-várt igazi zene-kulturát?

E feladat szép, s bizony nem csekély. S e szép feladat megoldására a vállalkozási kedv meg volt, a jó akarat és elfogulatlan is megvan e sorok írójában, ki érdektelen fél lévén, szabadabban, őszintebben nyilatkozhatik, miután a döntő körök előtt úgy sem az a fő: ki, hanem az, hogy mit mond?

I.

E sorok írója ismeri Debreczen város zene-kulturáját. Tudja azt, hogy Debreczennek e tekintetben több, mint félszázados multja van. Zenedéje már „nagy“ jubileumát is megünnepelte s e régi fényű zenedén kívül négy-öt magán zene-iskolája és „megszámlálhatatlan“ „magán zene-tanítója“ működik a zene-tanítás szép és tegyük hozzá: elég hálás mezején.

Hogy azonban a zene-tanítással foglalkozók nagy száma előnye-e, hogy a nagy verseny teremtett-e a közönség körében *zenetudást*, fejlesztett-e a zenét általában megértő, a magasabb zenét kedvelő társadalmat, az egészen más kérdés.

A mi tapasztalatunk legalább az, hogy hiába van városunkban oly szép multja az egyesületi zenedének, hiába működik városunkban számba sem vehető zene-tanító: az eredmény nem áll arányban sem az elmúlt nagy idővel, sem a rá pazarolt pénzzel.

Keressük okát. — Megérdemli!

Első sorban hasonlítsuk össze irodalmunk fejlődését a zene-kultura fejlődésével. Irodalmunk ma már, akár a termékenységet, akár az értéket tekintjük méltán sorakozik a kultur nemzetek irodalma mellé s örömmel, büszkeséggel mondhatjuk el, hogy az határozottan *magyar nemzeti irányu*. S mi fejlesztette e magas fokra s mi lehet az oka, hogy ilyen fejlett irodalom mellett a *magyar zene géniusza* nem tudja kibontani szárnyait? Mi az oka, hogy zene szükségletünk a cigány muzsikánál, az orfeum- és operett couplet-ek s daloknál tovább nem terjed?

A felelet rá igen egyszerű. Az, hogy mig irodalmunka virágzóvá tette az *irodalmilag fejlett*, addig zene szükségletünket s zene igényünket elnyomja a *zeneileg fejletlen izlésű társadalom*.

Hiszen még ma is nagy társadalmunkban azoknak a száma, kik gyermekeiket „egy kis zenére“ csak azért taníttatják, mert „módjukban“ van. Sok szüle nem is tekint a zenét egyébnek, mint *divat-cikknek*, a *nevelés függelékének*, *unaloműző foglalkozásnak*. Sőt sok szüle a zene-tudás valódi hasznának és szükséges voltának át nem érzése folytán maga kéri a „zene-tanár urat“, — zenére fogott gyermeke *érdekében*: elég lesz neki, ha egy-két nótát, tánc darabot el tud majd játszani

Itt és az eképpen nyilvánuló „igény“-ben állapíthatjuk

meg annak okát, miért olyan *kevés igényű* a zenében a magyar társadalom. Miért olyan érzéketlen a zenében rejlő nagy s művészi kincsek iránt s miért van az, hogy a dalra, zenére az európai nemzetek közt a legnagyobb érzékkel bíró magyarnak nincs igazán magyar műzenéje?

Billroth Th. a hirneves orvos, a katonaság megfigyelése alapján mutatja ki, hogy mig a német- és cseh ezredeknél 20%, a román- és bosnyák ezredeknél 20—30%, a szlovén, tóth, lengyel ezredeknél 33% nem képes megtanulni az ütemes menetelést, mert nincs rithmikai, zenei érzéke: addig a magyar ezredeknél csak 0.1—0.4% az ilyenek száma. *A magyar tehát zenei érzék dolgában megelőzi a németet*, mely nemzet pedig már századok óta virágzó zenei kulturával dicsekedhetik.

A saját hibánk mellett találunk azonban már igen nagy és alapos hibát is, melyben zenei elmaradottságunk alapját kereshetjük. És ez az, hogy a zenetanítás nálunk, eltekintve egy pár már szervezett zene-iskolától, a szó teljes értelmében ki van szolgáltatva a *zene proletáriatusnak*, azok között, száma nélküli kontárnak, kik a zene-tanítást, mint pusztán iparágat, még pedig elég jól jövedelmező iparágat, minden *pedagógiai ismeret* nélkül üzik. A katonai zenekarokból kilépett tagok, idegen nemzetiségű beköltözöttek, sokan a cigány-banda ügyesebb, élelmesebb tagjai, minden korlátozás, ellenőrzés nélkül foglalkoznak nálunk és közöttünk „zene-tanítással“.

Az e fajta tanár uraknak fogalmuk sincs a zenei nevelés fontosságáról. Arra szorítkoznak csupán, hogy minél több tanítványt szerezzenek s mint nagyrészen idegenek: az idegen szellemet ültetik át, főleg a német zeneművek kultiválása által. Alapos, helyes, elméleti oktatással kapcsolatos megértésre vezető oktatásról fogalmuk sincs, minek folytán tanítványaikat a technikai gyakorlatokkal agyon gyötrik s nem ritka eset, hogy a kezdet-kezdetén álló zene-tanulót Chopin, Liszt darabjaival ejtik kétségbe, mintha az elemi iskola tanítója, Shakespiere-t vagy Göthét olvastatná növendékeivel.

Ha elv minden tanításban a fokozatos és technikai képzés: ez elvnek uralkodni kell a zene-tanításban is. Ez elv alapján a zene-iskola abban veti meg a fejlődés biztos alapját, hogy a m. kir. Zeneakadémia tanrendszeréhez alkalmazkodva, annak mintegy előkészítő iskoláját képezi s mint az elemi- és középiskola, úgy a zene-iskola is, mig egyfelől fejlett, önálló izlésű közönséget nevel a társadalomnak, addig másfelől bevezetett körű olyan ismeret alapot nyújt, mely azokat, kiket hivatásuk a zenei pályára utal, képessé teszi arra, hogy legfelső kiképzetetésüket minden fennakadás nélkül folytathassák az akadémián.

Ami várunk, amit a magyar zene lelkes barátai régóta sürgetnek, hogy t. i. a zene-tanítás nem csak a legmagasabb fokon, de a közép- és alsó fokon is *törvényhozásilag rendeztessék*: hitünk szerint nem lehet messze. Akkor az, ami fogyatkozás ma még a rendszertelen, ellenőrizetlen, felületes zene-tanítás miatt tapasztalható, meg fog szünni a törvényes rendezés, az országos ellenőrzés alatt. Akkor csak pedagógiaileg képzett tanárok lesznek bocsáthatók a zene szent bérkeibe, s az alsó, közép- és felső zene-oktatás, mindenik a maga körében a zene ismereteknek olyan bevezetett körét fogja nyújtani, mely egyfelől a zene szépségét megértő közönséget, másfelől pedagógiaileg képzett zene-tanítókat és tanárokat ad a társadalomnak.

Kétséget nem szenved, hogy ezt a célt a városi zene-iskolák közelíthetik meg s érhetik el. Részint az által, hogy a zene-tanítást *olcsóbbá, rendszeresebbé téve*, közönséget nevelnek, részint az által, hogy az általuk elfoglalt országos

pozíció nagyobb súlyt ad fellépésüknek, mint amilyennel az egyesek, vagy csak saját érdekeiket szem előtt tartó magán, vagy társulati iskolák bírnának, a törvényhozás védelmének kieszközlésében.

E célnak elérése és biztosítása, nézetünk szerint, két igen fontos tényező közrehatásától függ. Az egyik tényező, ha szakítunk a multtal, s a zene-tanulást és tanítást nem tekintjük a nevelés függelékének, divatnak s nem csak azok számára rendezünk be zene-iskolát, akiknek a költséges taníttatásra „módjuk“ van, hanem lehetővé tesszük azt, hogy a zene-iskola olcsóbb, könnyebben hozzá férhető s ez által *hivatásos zenészeket* is nevel, kik ezt választják majd szak, vagy kenyér-kereső pályául s kiknek, valljuk meg őszintén, a magyar nemzeti zene mindedig hijjával van.

A másik tényező a pedagógiailag képzett tanerők biztosítása. Mindaddig, míg a zene-iskola tanárai a megélhetés gondjaival küzdenek, míg az élet gondjaitól üzve, magán órák adásával, testet-lelket ölü lázas munkával, legjobb erőiket az iskola kárára uzsorázza ki tőlük a társadalom: igazi zene-tanításról, a jövőt biztosító fejlődésről beszélünk ezen a téren nem lehet.

És már itt üdvözlőnk kell a Debreczeni Zenede-egylet intéző vezéreit azért a lépésért, hogy a vezetésük alatt állott, félszázados szép multtal bíró Zenedét, kétségtelenül a könnyebb hozzáférhetőség, vagy jobban mondva tandíj emelés elkerülése szempontjából, továbbá a pedagógiailag képzett tanerők biztosítása, állandósítása végett városi kezelésbe kívánja adni s ez által városunk polgárságának a zene tanulásban rejlő hatalmas kedélyképző, érzés-nemcsitő drága kincset, még fokozottabb mértékben birtokába juttatni.

Nekünk nincs kétségünk az iránt, hogy a Zenede városi kezelésbe adása az alapos zene-tanítás biztosításával áll szoros kapcsolatban.

Bizonysága ennek az a néhány, már létező városi zene-iskola, melyek közt már a marosvásárhelyi úgy van berendezve, hogy ott a tanári fizetés megfelel a középiskolai tanári fizetéseknek.

(L. e kimutatást a lap 2-ik oldalán.)

II.

Az utolsó sorokban foglalt megjegyzéssel már bírálattal mondtunk a Zenede-egylet által beterjesztett szervezeti szabályzat tervezet azon részéről, mely az átvételnél legfontosabb pontot: a tanári fizetéseket illeti.

Ha a Zenede városi kezelésbe adásával az a cél, hogy tandíjat ne emeljünk, sőt amennyire lehet, hozzáférhetőség szempontjából a mostani tandíjat is apasszuk, ha az a cél, hogy a jó tanerőket az intézethez kössük, azok tisztességes javadalmaival állásukat biztosítsuk, őket az óraadás terhes küzdelmétől felmentsük, *akkor nem szabad olyan tervezetet elfogadni, amilyen a benyújtott tervezet 19-ik szakaszában van.*

Ez a szakasz 8900 K költséggel, 3 tagból szervezi, óraadás kötelezettsége nélkül, az igazgatóságot, melyre, jól mondja a város tiszti főügyésze szakvéleményében, hogy ez által — miután a pénzkezelés a városi közegeket terhelné — egy *fényes színecura* teremtetnék, illet pedig a városnak, közpénzen teremteni nem szabad.

A helyzet ismeretéből folyólag koncedáljuk, hogy az egylet, tervezetével a Zenede élén évek óta működő jelenlegi igazgatónak nagy- és elévülhetetlen érdemeit kívánja honorálni. Biztosítani kívánta mintegy a zene-iskola élén az ő állását, megnyerni az ő zenetudását s a vezetésben tanusított kitűnő tapasztalatait.

Ezt azonban már az előterjesztésben s annál inkább a szervezeti szabályzatban kifejezetten meg kellett volna jegyezni s kijelenteni, hogy a kontemplált állás csak a jelenlegi igazgatóra szól, míg jövőre az igazgató egyszersmind rendes tanár lesz, legkevesebb 12—14 óra-adás kötelezettségével.

Mi a célt tartva szemünk előtt s tekintettel arra, hogy a hét rendes tanerő csak óraadók igénybe vételével láthatja el az intézetet: az igazgatói fizetést a marosvásárhelyihez irányítva és átmenetileg korpótlékozás nélkül, 3600 koronában és 1040 K lakbérben vélnök tisztességesen megállapíthatónak, mely javadalom óraadás kötelezettsége nélkül *csak a jelenlegi* tisztelt igazgató személyére szólna, míg jövőben ugyan ez állás a megállapított fizetésnek 5 izben, 5 évenként 200—200 K korpótlékkal javítva, 12 óraadás kötelezettségével lenne szervezve.

A titkári állás, mint ilyen, egészen törlendő. Helyette egy rendes tanári fizetéssel ellátott tanerő jön, titkári címmel, ki zenetanári képesítéssel bír, rendes tanári fizetésén felül 200 korona tiszteletdíjban részesül s az elméleti tantárgyakat tanítja 12—20 óra közti kötelezettséggel. A rendes tanári fizetés 2600 K, 840 K lakbérrel, ötször ötévenként 200—200 K korpótlékkal, segéd-tanári fizetés 2000 K, 720 K lakbér és ötször ötévenként 200—200 kor. korpótlékkal, mindenik állásnál 20 óraadás kötelezettségével lenne szervezhető.

Egymás mellé állítottuk az így javasolt fizetésekkel és a főszámvevő ur által adott, a szerv. szabályzathoz alkalmazkodó fizetésekkel összeállított költségőirányzatot.

(Lásd a táblázatot az első oldalon.)

Ebből látható, hogy a kettő közt alig mutatkozik nagy, legfeljebb háromezer korona különbség. De megnyugtató lenne az, hogy a rendes tanárok a középiskolai tanárokéval egyező alapfizetésben s ennek megfelelő lakbérben részesülvén, állandóságukra nézve nagyobb biztosítékot nyerhetnének.

Ami a szerződés azon kikötését illeti, hogy a város tartozik az átvétel esetén 260 ezer korona költséggel hangverseny terem s több tanterem építtetni, miután ez a terv nem függetlenül, hanem az egyetem ügyével kapcsolatban vettett fel, mi a magunk részéről csak 60 ezer koronát vennénk fel a Zenede kibővítésére, mely összeg erre a célra elegendősnek mutatkozik.

Egyébiránt a szervezeti szabályzat tervezetét pontonként nem bíráljuk. Elégnek tartjuk rámutatni arra, hogy melyek lehetnének annak főbb pontjai. — Nevezetesen:

1. A felügyelet megállapítása. Az feltétlenül szükséges, hogy e testület lehetőleg szakértőkből álljon. — Lehet 12—16 tag. — Adhatjuk rá az „igazgató tanács“ nevet, mely jobban megfelel, mint a „felügyelő-bizottság“ nevezet. A tagok fele a városi törvényhatósági bizottsági közgyűlés által, lehetőleg tagjai közül, 1/4-de a volt, vagy alakuló Zene-egylet által s tagjai közül választatnék, míg negyedik negyedét az igazgató s két, vagy három rendes tanár alkotná. Úgy a külső, mint a belső kormányzásra ez az egy szerv elég mind művészeti, mind belügyi- és gazdasági rendelkezés dolgaiban.

2. Az igazgatót, a tanárokat nyilvános pályázat útján, az igazgató tanács kijelölése alapján, a városi tanács választja. Az óraadók, vagy segéd tanerők is így alkalmaztatnának.

3. A szervezetnek, óra- és házirendnek, a tanulók fegyelmi szabályzatának megállapítása az igazgató-tanács teendője. A megállapított s városi tanácsilag jóváhagyott

szabályzatok módosítása csak a városi tanács hozzájárulásával léphet életbe.

4. A tanterv és tananyag tekintetében az iskola *teljesen* a m. kir. orsz. Zeneakadémia tantervéhez alkalmazkodik.

5. Zene-tanár az iskolában, tanórák alatt magán órákat nem adhat. Tanítási órákon kívül sem vállalhat többet heti 4, tehát a kötelezett óraszámom túl, legfeljebb 6 órát, hogy ideje legyen önképzésre, saját tananyagának művészeti, pedagógiai és methodikai feldolgozásra.

III.

A Zene-egylet előterjesztésében kívánja a most működő tanerők átvételét, azok fizetésének és nyugdíjának biztosítását.

A fizetésekről már fentebb szoltunk s így azt ismételnünk felesleges. Költségelőirányzatunkban az egylet előterjesztésétől eltérőleg, az igazgatói fizetést lejjebb szállítva 4640 koronával vettük fel, a tanári fizetést azonban úgy a törzs fizetésnél, mint a lakbérnél emeltük, míg a titkárságot, mint rendes tanerőt osztottuk be s ez által egy nyolcadik rendes tanerőt állítunk az intézet ellátására.

Nem hagyhatjuk azonban megjegyzés nélkül, hogy mi a 8 rendes tanerőt sem tartjuk a növendékek mai létszámához képest elégnék.

Óraadók alkalmazása tehát elkerülhetetlen. Több tanrend átnézése után ugyanis tisztában vagyunk azzal, hogy 300 növendék ellátására 160—172 óraadás szükséges. A nyolc rendes tanár óraszámja 160, s így legalább 10—20 óra ellátásáról kellene gondoskodni. E hiányt intezivebb munkával pótolja egy biztos állású segéd-tanár, mint az óraadó. E meggyőződésből kiindulva inkább egy-két segéd-tanári állást szerveznénk s töltenénk be, semmint óraadókat vegyünk igénybe.

IV.

Tartozunk még egy fontos kérdésre felelni. Ez az átvendő tanerők nyugdíjának biztosítása.

A rendes tanároknak a városi nyugdíj intézet kötelekebe felvétele esetén reájok mindenben a városi nyugdíj intézet vonatkozó szakaszai lennének alkalmazandók. Fizetésnek a belépési és tagsági díjakat, még pedig nyugdíjba beszámítani kívánt éveiket illetőleg visszamenőleg is, egyszerűsmindenkorra, azután pedig évenként a megállapítás szerint.

A magunk részéről az orsz. tanári nyugdíj intézet eljárása szerint a következőket proponálnánk:

1. Mindenik rendes tanár befizetné belépési járulékcimen, megállapított fizetése 33%-át, a beszámíttatni kívánt évtől járó 5%-os egyszerű kamattal.

Például: *Bruck Gyula*, tanár 1897-től, tehát 14 éve, két korpótlékkal, mai fizetése 3000 korona. Ez összeg után 33% belépési díj cimén fizetne 990 koronát és ennek 14 évi egyszerű 5%-a fejében 693 koronát, együtt 1683 koronát.

2. Minden tanár fizetne tagsági díj cimén beszámítható fizetése után 3%-ot, visszamenőleg egyszerre, azután pedig évenként.

Például: *Bruck Gyula* fizetne 14+90 koronát, tehát 1260 koronát egyszerre, azután pedig 90 koronát évenként.

3. Mindenik tanár fizetné fizetése javulásakor a többlet 50%-át.

4. Az intézet, illetőleg növendékei fizetnék egyenlő arányban szétosztva, a tanári összes javadalmak 2%-át, ami a kontemplált fizetések összege után — 300 növendéknél 1 K 40 f — legfeljebb 2 K lenne személyenként, a tandíjon felül.

Ilyen befizetések mellett annak kikötésével, hogy a ma működő tanerők, kivéve azt az esetet, ha saját hibájukon kívül lettek munkaképtelenek: legfeljebb 10 év múlva kérhetnék, akkor esedékes fizetésük összege után nyugdíjzatásukat, egyébként pedig mindenben (még a 40 éves szolgálati évek számára nézve is) a városi tisztviselőkkel egyenlő elbánásban részesülnének: a városi tisztviselői nyugdíj intézménynek nem lennének nagy terhére.

* * *

Kétségtelen, hogy a zene a legfontosabb kedélyképző, érzés nemesítő *tananyag*.

Kétségtelen, hogy a mi zenénk nemzeti *fajfenntartó elem*.

Kétségtelen, hogy a tanítás rendszertelensége miatt a magyar műzene, azt megértő közönség hiányában ma sem áll azon fokon, hol állania kellene.

Ha ezeket figyelembe vesszük, ha hozzá vesszük még azt, hogy a zene-iskola városi kezelésben igazán a nagyközönség közkincsévé teheti a zene-tanítást, hogy könnyebben hozzá férhetővé levén az iskola, hova-tovább mind többen fognak kiválni, arra született egyének, kik a zene-kulturát mintegy élethivatásukká választják: akkor már azt kell mondanunk, *hogy kötelességet teljesít, nemzeti munkát végez Debreczen városa, mikor a zene-iskola jövőjének biztosítására az átvétel tárgyában határozatát ki fogja mondani.*

Zenebarát.

726 kib.

1911.

Körözés.

Megállapítandó lenne Simon Gyula illetősége. Ebből kifolyólag szükséges lenne az anyjának Simon Klára szakácsnának az illetőségére vonatkozó részletes kihallgatása.

Nevezett nyomozandó s feltalálás esetén lakhelye fenti számra hivatkozással, Hajdu vármegye közigazgatási bizottságával azonnal közlendő.

Debreczen, 1911 július 9.

Alispán.

Hirek.

— **Püspöki beiktatás.** A tiszántuli kerület püspökét Baltazar Dezső dr-t. augusztus 15-ikén iktatják be püspöki székébe.

— **Adomány.** Löfkovits Arthur törvényhatósági bizottsági tagnak, mint tudjuk Ő felsége a Ferencz József-rendet adományozta. Ezen alkalomból a kitüntetett értesítette a polgármestert, hogy az építendő kulturpalota dísztermére 5000 koronát adományoz. Löfkovits Arthur szép tette dicséretre nem szorul, mert az önmagát dicséri. Löfkovits Arthur a kultura és emberszeretet céljaira eddig is sokat áldozott és buzgó tevékenységével kivívta valamennyiünk becsülését.

— **Pályázat állatorvosi állásra.** Domahidy Elemér főispán a Cseh János hortobágyi állatorvos elhunytával megüresedett állásra pályázatot hirdetett, melynek határideje 1911 július 28-ika.

— **Munkáskertek ünnepe.** Az elmúlt vasárnap az Árpád és Attila-telepeken létesített nyári munkás fürdőt és az összes kerttelepek terménykiállítását mutatta be a munkáskertek vezetősége. Az ünnepségen sokan voltak jelen, akik lelkesen ünnepelték Szánthó Győző gyarost, a munkáskertek alapítóját, aki ezen munkájával számtalan munkás család életét nemes irányba terelte és őket az egészséges és hasznos munkára serkentette.

Hajdu vármegye és Debreczen sz. kir. város Főispánja.

266—1911. v.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város törvényhatóságánál ki-nevezésem utján életfogytiglan betöltendő külső állat-orvosi állás üresedett meg.

Erre az évi 1600 korona fizetés, a Hortobágy pusztán természetbeni lakás, 600 korona lótartás és nyugdíj átalány, 8 (nyolcz) hold föld használata, 4 (négy) tehén, 4 (négy) kocza és egy éven belüli szaporulatának tartásával javadalmazott állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivom mindazokat, kik ezt az állást elnyerni kívánják, hogy az 1888. évi VII. t.-c. 117. §-ában elő-irt oklevelükkel és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt és szabályszerűen felbélyegzett pályázati kérvényüket hozzám folyó évi július hó 28. napjának délelőtt 12 órájáig annyival is inkább nyujt-sák be, mert a későbben érkező pályázati kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Debreczen, 1911 július 10.

Domahidy s. k.,
főispán.

11,868—1911.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város Tanácsa közhírré teszi, mi-szerint a városi tulajdont képező s az alább megnevezett házakban levő helyiségeknek az 1911. évi augusztus hó 1-től 1914. évi május hó 1-ig terjedő időre bérbeadására folyó évi július hó 26-án, azaz szerdán d. e. 9 órakor

a városháza nagytanácstermében nyilvános árverés fog tar-tatni. A bérbeadandó helyiségek a következők:

1. Az Erzsébet-utca 54-ik sorszámú házban levő há-rom szoba, konyha, felszer és filegóriából álló lakás kiki-áltási ár: 1025 korona.

2. A Kut-utca 140-ik sorszámú házban levő utcai üzlethelyiség, sütőház (kemencékkel) továbbá utcai lakó-szoba, konyha és mellék helyiségekből álló lakás; kikiáltási ár: 900 korona.

Az árverelő által az árverés napján az árvereltető bizottságnál a kikiáltási ár 10%-a leteendő.

Az árverési feltételek a számvevőségnél, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1911. évi július hó 17.

Városi Gandcs.

11,271/1911 11,346/1911.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a Perge-féle József kir. herczeg-utcai ház utáni, s a debreczeni 5016. sz. tjkvben A/I. 2. sorsz. 8211. hrsz. alatt felvett 2 hold 700 □-öl területű városi tulajdont képező ondódi szántóföldnek eladására a folyó évi július hó 26. napján, azaz szerdán délelőtt 9 órakor a városháza nagy tanácstermében nyilvános árverés fog tartatni.

Kikiáltási ár: 2400 korona.

A kikiáltási ár 10%-a az árverelő által az árverés napján az árvereltető bizottságnál készpénzben leteendő.

Az árverési feltételek a számvevőségnél a hivatalos órák alatt 8—1-ig megtekinthetők.

Debreczen, 1911 július 13.

A városi tanács.

Alapított 1561. Telefon: 270.

« DEBRECZEN SZAB. KIR. VÁROS »
KÖNYVNYOMDA-VÁLLALATA.
 (VÁROSHÁZÉPÜLET, KOSSUTH-UTCA.)

A modern technika legújabb vívmányaival felszerelve, készít mindenféle nyomtatványokat a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig, jutányos ár mellett. ☺☺☺☺☺

Meghívók, eljegyzési kártyák, üzleti nyomtatványok, körlevelek a legizlésebben állíttatnak ki. — Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl. ☺☺☺

Tartós betűrebből készült tömöntvényekkel helybeli és vidéki nyomdákknak, könyvkötőknek jutányos árért rövid idő alatt szolgálunk.